

yo je slabo časopisje, dokazujejo tudi poslanice svetih Očetov in sklep belgijskih škofov, da se vsakega, ki čita brezversko časopisje, izobči iz Cerkve. Ta strašna kaznen je popolnoma upravičena, če se pomisli, kako škoduje slab tisk človeštvu sploh in posamezniku še posebej. Židje so z denarjem in tiskom preplavili svet in zastrupili katoličanstvo s svojim vplivom, ki nosi žalostno zaslugo, da so mnogi katoličani postali mlačni, ali celo odpadli ali bili izobčeni iz Cerkve. Proti temu tisku se moramo boriti s katoliškim časopisjem. (Živijo!) List pa, ki se ne poteguje za krščanska načela, ni krščanski list! (Tako je!) Ven iz naših družin s protiverškim časopisjem! Ljudje božji! Pojdite od hiše do hiše, zlasti mladina, in pridno priporočaj katoliški tisk, protiverško časopisje pa pomagajte izpodrivati. Delovati za razširjenje in podporo dobrega časopisja je aostolsko delo in kot tako zaslužno za nebesa. Ako bode podpirali katoliško časopisje, tedaj ni daleč čas naše popolne zmage. (Burno odobravanje.)

G. poslanec Zebot je voharno pozdravljen govoril o katoliških načelih v javnem življenju. Z njemu la stno živahnostjo je očrtal sedanjo protikatoliško vladno, ki se naravnost norčuje iz svetih stvari. S stvarnimi dokazi je govornik pojasnil potrebo odločno katoliških poslancev in politikov. Nekatoliški in brezverski politiki nimajo ne srca, ne vere in zato tudi ne cesti. Davki nimajo nobenega božjega blagoslova v rokah teh brezvercev. Bolnike iz bolnice mečejo na cesto, dočim se sipljejo milijoni za sokolstvo, za fašiste, da potem ubijajo in pretepajo ljudi drugačnega mišljenja. Samo enakopravnost in avtonomija bo rešilo državo iz teže krize. Zato moramo katoličani uveljaviti naša pravična načela in zahteve v politiki, da dosežemo enakopravnost, svobodo in avtonomijo. (Živela avtonomija!) Usoda združene Slovenije in vere naših očetov je v vaših rokah, o volilec, je v volilnih kroglicah, v krščanskem časopisju in organizacijah. Katoliška misel povsod zmaguje! (Živijo. Odobravanje.)

Končno se oglasi k besedi še g. Meško, posestnik iz Polenšaka. V imenu zborovalcev se je zahvalil govornikom in v primerih pokazal, da je sreča in blagostanje le v tisti hiši, kjer družinski oče zbira svojo družino zjutraj, opoldne in zvečer pred razpelom, domačim oltarjem v svoji hiši! Pomnite možje besede govornikov in odločno zastavite besedo in pest za pravice slovenskega ljudstva in svete katoliške vere! Svoji rodni grudi in rimskemu poglavarju, Kristusovemu namestniku, sveti katoliški Cerkvi se ne bomo izneverili! Naj živi verno slovensko ljudstvo! Naj živi njegova narodna duhovščina! Naj živi avtonomija združene Slovenije! (Gromoviti živio-klici.)

G. prof. Kolarč je prečital več zadevnih resolucij, katerih vsebina se krije z že objavljenimi resolucijami, ki so bile sprejete na drugih katoliških shodih.

Predsednik g. Brenčič se je z bodrilnimi besedami zahvalil za obilno udeležbo in zaključil shod, ki se je potem mirno razšel.

Za naše cestarje.

(Iz govora g. poslanca Zebota v narodni skupščini.)

Dober gospodar, ki hoče svoje posestvo ohraniti, da mu bo donalo dobiček, mora pred vsem skrbeti za dobre ceste. Občina, ki hoče, da bodo občani zadovoljni, da bodo lahko izvažali blago, ki ga proizvajajo, rabi do bre ceste. Mi opazamo, da naš proračun za naše prečanske kraje ne predvideva možnosti, da bi mi mogli ohraniti one ceste in druga prometna sredstva, katera smo vsaj od sedaj imeli; nikakor pa ne vidimo v našem proračunu možnosti, da bi si zgradili nova prometna sredstva, da bi dobili nove cestne zveze, katerih potrebo vidimo na vsakem oglu.

Mi vidimo, da znaša proračun ministrstva za javna dela 268.762.320 dinarjev. Na Slovenijo odpade od te svote samo 10.416.905 dinarjev. Res gre srbijanskim okrajem nekoliko več, ker so neprečanski kraji mnogo trpeli radi svetovne vojne. Toda, da se naši kraji glede javnih del tako zapostavljajo, tega pa nismo pričakovali in tudi ne zaslužili.

Predvsem pa se moramo ozreti v naše cestarje, katere so tako neusmiljeno reducirali, da je to brez primere! Mi smo videli, da se redukcija cestarjev v prečanskih krajih, posebno v Sloveniji, ni izvršila toliko radi dejanske potrebe ali potrebe proračuna ali dvanaajstin, kakor radi potrebe strankarstva. Strankarstvo je igralo pri zmanjšanju števila cestarjev tako veliko vlogo, lahko bi navedli slučaje, da so bili n. pr. v delokrogu mariborske gradbene sekcije odstavljeni cestarji, ki se niso klanjali gospodu direktorju, gospodu inženirju, ki je hud demokrat.

Isto se je godilo v delokrogu gradbene sekcije ljubljanske. Kdor ni bil demokrat, kdor ni prisegal na demokratsko zastavo, hajdi kamor hočeš!

Sedaj pa hočemo čisto na kratko še pokazati, kako so plačevali te uboge ljudi, ki so jih vrgli na cesto. Pred redukcijo je imel cestar, ki je oskrboval 5 ali 6 km ceste, 55 K mesečne plače. Poleg tega je imel 50 K dnevne dloklade, za družino pa 12 K, naj je štela toliko ali toliko članov. Računajmo, kako je mogel s to bomo plačo izhajati človek, ki je opravljal od jutra do večera službo ne za se, ampak za dobrobit države in ljudi, ki bivajo v državi!

Is se nekaj drugega! Sedaj, ko so vrgli te ljudi na cesto, kaj so jim dali? Ni se jim dala možnost, da bi lahko živeli, kakor se spodobi, ampak dali so jim samo 80 K dnevno in to za družino 12 članov. To je sramota, da država, ki se šteje za moderno, daje 12članski družini na dan samo 80 K.

Ministrstvo za javna dela kakor tudi gradbene direkcije niso imele nobene pravne in proračunske podlage, da bi bile vrgle naše cestarje na cesto, preden je

bil proračun sprejet. Kajti po starem proračunu — po dvanaajstinah — so imele toliko in toliko cestarjev plačevati. Kar izide nekega lepega dne, preden je bil novi proračun v razpravi, naredba pri ministrstvu za javna dela: hajdi, vzmimo one uboge pare na cesto, naj živijo s svojimi rodbinami kakor hočejo! Ministrstvo za javna dela je tu gazilo zakon in je postopalo protizakonito.

Proračun ministrstva za javna dela za prečanske kraje, predvsem pa za Slovenijo, je tako malenkosten, da je nemogoče vzdrževati ceste s temi malimi krediti na dosednji višini, bodisi da so državne ali okrajne, katere bi morale država po svoji obljubi sprejeti med državne ceste. Dosedaj smo vzdrževali potom svojih okrajnih zastopov in potom deželnih doklad, ki smo jih dobivali, vsaj stare ceste. Kakor hitro so vrgli toliko cestarjev na cesto, da morajo ostali oskrbovati 18 km na dan, so spravili naše cestarje v tak položaj, da ne morejo zadostiti svoji dolžnosti in bodo čisto propadle tudi naše stare ceste.

Se enkrat cestarji. Finančni odbor narodne skupščine je de 5. maja 1922 na predlog poslancev Jugoslov. kluba zavrgel vsak odpust cestarjev v Sloveniji. Narodna skupščina je dne 28. julija izglasala državni proračun za leto 1922-23. Po tem proračunu ostanejo vsi cestarji, tudi odpušteni, v službi. Ne enega cestarja se ne sme odpustiti. Oni, ki so bili s 1. majem odpušteni in se jim je plačalo od tega časa samo dnevnice, morajo dobiti sedaj razliko povrnjeno. Poroča se mi, da nekateri cestni mojstri, n. pr. slovenjebistriški g. Rovšek, na stopajo silno čudno napram začasnemu odpuščenim cestarjem. Prizadete prosim, da mi takoj poročajo o vsakem posameznem slučaju sekatur in mi tudi javijo, ali so že dobili zopetne nastavitelne dekrete. — Posl. Franjo Zebot.

Uporaba mlinov in žag ob Muri dovoljena.

Naši poslanci so se dolgo časa borili za to, da smejo naši ljudje iz Slovenskih goric voziti svoje žito v mline ob Muri (Nemška Avstrija) in hlode na tamošnje žage. Poslanca Roškar in Zebot sta meseca marca izročila generalni direkciji carine in trgovinskemu ministrstvu obširno spomenico v imenu obmejnih občin. Obrazložila sta vladi, da v ozemlju med Muro in Dravo ni na našem ozemlju ne dovolj mlinov in ne žag. Obstoječim malim mlinom in žagam pa primanjkuje vodne sile. Generalna direkcija carine in trgovsko ministrstvo je bilo uvodoma takoj naklonjeno naši zahtevi. Na licu mesta si je meseca aprila komisija ogledala obmejne razmere in uvidela potrebo, da se dovoli ljudstvu uporaba mlinov in žag ob Muri. Vse je bilo urejeno tako, da se že s 15. majem izda dovoljenje. A kaj se je zgodilo?

Glasilu liberalne Kukovčeve stranke mariborski «Ta bor» je priobčil obširen dopis, naperjen proti naši upravičeni zahtevi. Dopisnik je bil komandant Wranglovcev, znani kapetan iz St. Ilja. Značilo je, da je za ta dopis v «Taboru» znal že prej nego je bil tiskan, tajnik Samostojne kmetijske stranke. V dopisu se je ostudno dožilo obmejne župane in kmetske može, ki so prišli komisiji prositi za dovoljenje uporabe mlinov, da so hoteli Wranglovce pobiti in pregnati. Uspeh tega izmišljenega in lažnjivega dopisa je bil, da je vojno ministrstvo uvedlo veliko «preiskavo» o protidržavnih namerah klerikalcev ob severni meji.

A to še ni bilo vse. Neke oseba — katere ime pa še danes zamolčimo — je očrnila pri vladi naše obmejno ljudstvo, da so po večini «švercari» (tihotapci) in da je v ozemlju med Muro in Dravo itak dovolj mlinov in žag. Kaj se je zgodilo? Beograd ni maral dati dovoljenja za uporabo mlinov in žag onstran meje. To ovaduštvo je izvršila znana oseba samo iz gole hudobije, da ne bi naša poslanca dosegla uspeha za naše trpeče ljudi. Tako daleč gre strankarska strast vodilnih oseb iz tabora SKS!

A poslanci Slovenske ljudske stranke niso izgubili korajže. Niso mirovali. V zakon o dvanaajstinah za mesec julij se jim je posrečilo spraviti v razpravi o pogodbi z Nemško Avstrijo izvršilne točke glede obmejnega prometa. Sprejet je bil takozvani «Dopunski sporazum o pogledu reguliranja pograničnega prometa» (Dopolnilo sporazuma z ozirom na uravnavo obmejnega prometa.)

Najvažnejša določila tega sporazuma so:

1. Deset kilometrov tostran in deset kilometrov onstran državne meje je promet za tamošnje prebivalstvo prost. Prevažati se sme vse ono blago, katero je potrebno za gospodarstvo in za živč. N. pr. seno, slama, listje, sadje, mleko, drva, oglje, kamen, gramoz, pesek, ilovica, gnoj, kruh in moka (do 5 kg za osebo), meso in sir (do 2 kg), zdravila, poljedelsko orodje in orodje za vsakdanje potrebe, žito, semena in hlode, ki jih prebivalci prenašajo (vozijo) iz ene cone v drugo v svrhu, da jih tam zmeljejo in nazaj. Za prenos ali prevoz se smejo uporabljati vozovi, vrece in živina ter vsa potrebna pripraga. Vse to je popolnoma prosto izvozne in uvozne carine.

2. Prebivalci obojestranskih obmejnih con potrebujejo za prehod meje samo navadno legitimacijo, s katero se lahko svobodno gibljejo v obmejni coni (10 km) druge države. Legitimacija mora biti opremljena s fotografijo, ki jo bo izdala politična oblast, odnosno obmejni komisariat, vidirati pa jo mora pristojna oblast druge države. Legitimacije veljajo šest mesecev in se lahko podaljšajo. Otroci izpod 12 let, ki so v spremstvu odraslih in so vpisani v legitimaciji teh, so prosti. — Zdravniki, živinozdravniki in babice, kakor tudi obrtniki, nastavljeni v obmejni coni, imajo prost prehod

preko meje, ako izvršujejo svoj poklic v obmejni coni druge države.

3. Ta zakonska naredba je stopila v veljavo dne 5. avgusta 1922.

To so v glavnem določila obmejnega prometa. V Tajništvu SLS v Mariboru je na razpolago izvirno besedilo navedbe.

Naš beograjski centralistični uradni šimelj se do danes ni pripeljal te navedbe v Slovenijo. Okrajna glavarstva še niso dobila navodil. Radi tega je poslanec Zebot brzojavno zahteval pri ministrstvu, da se začne omejni promet takoj izvrševati.

Ako bodo obmejne oblasti ali Wranglovci našim ljudem delali pri obmejnem prometu neprilike, svetujemo, da se vsak prizadeti takoj obrne do svojega poslanca ali pa na Tajništvo SLS v Mariboru.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pretečeni petek je bila zadnja skupščinska seja, ki pa ni bila sklepna, ker se tudi mnogim vladnim poslancem ni več poljubilo priti v skupščino. Prihodnja seja je določena za mesec september in tako je po lenobi vladne večine odložen tudi težko pričakovani uradniški zakon, kar vzbuja veliko ogorčenje v uradniških krogih.

Vprašanje podtajnikov v raznih ministrstvih se sicer rešuje, rešeno pa ne bo nikdar. Radikalci so sicer dopustili, da pride za tajnika v finančno ministrstvo demokrat Popovič, zahtevajo pa svojega tajnika v notranjem ministrstvu, demokrati pa zato rinejo svojega človeka v prometno ministrstvo, ki ima radikala za ministra, in tako bode šlo od ministrskega stolčka do stolčka, ker vladinovci drug drugemu ne zaupajo.

Kraljevič Jurij je nenadoma prišel v Beograd ter se nastanil pri nekem svojem prijatelju. Ko je potoval skozi Zagreb, je bil tam tudi njegov brat kralj Aleksander, pa se nista videla. Princ Jurjeva zadeva in njegova pisma, katera je vlada prej toliko zatajevala, se obravnavajo sedaj v interpelaciji poslanca Andjelica na predsednika vlade in na vojnega ministra in vsi listi so o tem polni. Princ Jurij odlega vojaško čast rezervnega majorja, od vlade pa zahteva, naj že vendar enkrat reši njegove premoženjske in druge zadeve. Kraljevič odločno povdarja, da noče živeti na narodov račun, ki je itak že dovolj obložen, ter naj se ga izplača iz kraljevske civilne liste, ki je zato dovolj visoka.

V zunanem ministrstvu se je vršila seja komisije za konkordat. Za predsednika je izvoljen Gjuričič, za podpredsednika dr. Angjelinovič, za tajnika pa Anič. Komisija bo proučila ves material, ki je na razpolago, nato pa bo stopila v direktna pogajanja z Vatikanom. Sklenilo se je, da se zahteva, da se uvede v celi Jugoslaviji slovanska liturgija. Kakor znano, je bila v konkordatu s Srbijo iz leta 1914 slovanska liturgija dovoljena za srbsko ozemlje.

Ministrski predsednik Pašić odpotuje v Marijine Lazne na Češkem, kjer se sestane z dr. Benešem. Med njima se bodo vršili dogovori o podaljšanju češkoslovanske-jugoslovanske pogodbe, ki poteče dne 20. t. m.

Posebno značila za današnji režim in za razmere v vladnih strankah je tale izjava nekega poslanca iz Črne gore, ki je v najboljših nadah in namenih stopil v demokratski klub: «Mi poslanci iz Srbije in Črne gore smo zelo nezadovoljni z dosedanjim početjem vladnih strank. Mi smo se večinoma pridružili demokratom, ker smo pričakovali od njih nekaj dobrega, toda varali smo se. Oni so ravno taki vlastoljubci in srebroljubci kot radikali. Spoznali smo sposobnosti enih in drugih, rezultate pa vidimo danes v Južni Srbiji in v Črni gori. Mi se bomo dvignili proti temu zlu in se bomo pridružili poštenim elementom, ki stoje danes v opoziciji.»

ITALIJA.

Nova italijanska vlada je sicer obljubila «močno roko» za red in mir v državi, ob času delavskega štrajka je bila pa zelo popustljiva napram fašistom, ki še danes spreminjajo cela mesta in pokrajine z nasiljem proti delavstvu v prava bojna polja.

AVSTRIJA.

Razni listi pišejo, da je avstrijska vlada dne 5. t. m. poslala londonski konferenci noto, v kateri slika obupen položaj, v katerem se nahaja Avstrija in povdarja nujnost kreditne pomoči. V slučaju, če londonska konferenca ne bi hotela pomagati Avstriji v njeni stiski, bosta vlada in parlament izročila vse posle vevlastem. — Na Dunaju se te vesti sicer oporekajo v tej obliki, a vendar ne taji vlada, da se je obrnila na londonsko konferenco za nujno pomoč.

FRANCIJA.

je nepopustljiva napram Nemčiji ter je že začela izvajati svoj pritisk v iztirjatev vojnih odškodnin z nastopom vojaške sile in z grožnjo raznovrstnih zaplenitev. Angleži so proti takemu nastopu in Lloyd George je svaril francoskega ministrskega predsednika pred posledicami, ki vodijo tudi do preloma med Francijo in Anglijo.

RUSIJA.

Kar Evropa po francoskih željah ni hotela, to je spoznala Japonska in Kina za potrebno. Pripravlja se z Rusijo sporazumna seja, ki naj bi obravnavala: 1. odstranitev ruskih čet iz Mongolije, 2. razne ugodnosti Rusije na daljnem vzhodu in kontrola Rusije nad kitajskimi železnicami, 3. Dovolitev Rusiji, da trguje na Kitajskem. Poroča se, da je Japonska že pristala na te predloge in bo s svoje strani dala sledeče ugodnosti: 1.

odstranitev njenih čet iz Sibirije in drugih ruskih pokrajin, 2. denarna pomoč Rusiji, za kar dobi Japonska posebne trgovske predprave. Za sedaj se ne more kontrolirati, v koliko so te vesti resnične, vendar pa je jasno, da bo med temi državami prišlo prej ali slej do popolnega sporazuma na škodo Evrope, ki se nikdar ne bo mogla gospodarsko urediti brez krepkega sodelovanja z Rusijo.

Naša zborovanja.

KATOLISKI SHOD OB NAŠI SEVERNI MEJI.

Opozarjamo že danes na katoliški shod, ki se bo vršil na Malo Gospojnico, dne 8. septembra 1922, na prijaznem holmcu znane božje poti Sv. Križa nad Dravogradom za dekanije: Dravograd, Marenberk, Stari trg in Vuzenica.

Obmejni Slovenci! Ta dan boste na glas izjavili, da si ne daste krajšati svojih katoliških pravic, ampak da jih hočete vsigdar uveljavljati! To mora biti sijajna manifestacija katoliške misli. Zato vsi na delo za čim častnejšo udeležbo!

Natančnejši spored še objavimo, v glavnem velja to: zjutraj od 7. do 8. ure sprejem došlih gostov na postaji Dravograd. Ob 8. uri tiha sv. maša v prostijski cerkvi v Dravogradu, nato slovesni spreved katoliških društev in udeležencev z godbo skozi trg k Sv. Križu, tam ob pol 10. uri pridiga, slovesna sv. maša, nato javni katoliški shod pod milim nebom, na katerem poročajo naši znani katoliški voditelji in prvoboritelji. Železniška zveza za Mislinjsko dolino bo ugodna: vlak, ki prihaja sicer ob 8. uri le do Slovenjgradca, bo vozil do postaje Dravograd. Za Dravsko in Mežiško dolino se bo treba poslužiti navadnih poštinih vlakov. Za vrnitev iz shoda bo preskrbljeno, da bodo popoldanski vlaki na vse strani imeli zadostno število vozov!

Somišljeniki, na veselo svidenje!

Sv. Marko niže Ptuja. V nedeljo, dne 13. avgusta, po rani maši bo pri nas na prostoru pred cerkvijo političen shod, na katerem bo poročal poslanec Žebot.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. V nedeljo, dne 20. avgusta po rani maši priredi poslanec Žebot političen shod. Somišljeniki vabljeni!

Spuhlja. Kmetiška zveza sklicuje za nedeljo, 13. t. m. popoldne ob treh shod na vrtu g. Miha Brenčič. Na shod smo povabili našega poslanca.

Zavrč. Pri podružnici M. Device se vrši dne 15. avgusta po rani maši veliki shod Slovenske ljudske stranke. Govorita prof. Žebot in poslanec Žebot. Po shodu sestanek viničarjev iz Haloz.

V Lučah in Solčavi se vršita na praznik, dne 15. t. m. shoda SKZ in sicer v Lučah po rani službi božji, v Solčavi pa po drugi maši. Pričakuje se obilna udeležba. Na shodih govori poslanec Pušenjak.

Gornjigrad. V nedeljo, dne 6. avgusta, se je vršil pri nas zelo dobro obiskan shod SKZ, katerega so se udeležili pristaši iz domače in sosednjih župnij. Shod je spretno vodil predsednik krajevene organizacije SKZ. Poslanec Pušenjak je v nad poldrugo uro trajajočem govoru orisal naš politični in gospodarski položaj, govoril o državnem proračunu ter o delu naših poslancev za ljudstvo. Zborovalci so z navdušenjem odobraval izvajanja govornika in stavili nanj vprašanja radi pašnikov, škandaloznih poštinih razmer, obdačenja zadrug i. t. d.

Ljubno. Naša župnija je kar oživela. Marljivo deluje Kmetiška zveza, kmetijska zadruga in bralno društvo. V nedeljo, dne 6. avgusta, se je pokazal uspeh tega dela. Vršil se je političen shod, občni zbor kmetijske zadruge in prireditelj bralnega društva. Na političnem shodu in na občnem zboru zadruge je govoril poslanec Pušenjak. Na političnem shodu je orisal delo vladnih strank, osobito slabo državno gospodarstvo ter razpravljalo o delu naših poslancev za ljudstvo, na občnem zboru zadruge je na podlagi računskega zaključka, katerega je razložil, dokazal velike uspehe zadruge in bodril k nadaljnjemu združnemu delu. Ogromna udeležba pri prireditvi je pokazala, kako privlačno silo tvorijo gledališke predstave in kako si društva s takimi prireditvami pridobijo potrebna denarna sredstva. Igralo se je na ličnem, novem odru, katerega si je društvo nabavilo.

Tedenske novice.

Veliki dan katoliške veličastne manifestacije v Mariboru se približuje. Samo še dober teden nas loči do nedelje, dne 20. avgusta. Ob zvokih godbe bomo korakali v dolgem pestrem sprevodu od stolne cerkve na široko zborovališče na vrtu dijaškega semenišča. Možje in fantje, žene in dekleta, Marijini sinovi in hčere in naša za vse dobro in plemenito vneta mladina v slikovitih svojih krogih pod orlovskimi zastavami — vsi se bodo ta dan zbrali v Mariboru, da v tisočih in tisočin gromoglasno povdarijo svojo udanost in zvestobo Kristusovi zastavi križa v okrilju sv. katoliške Cerkve in da dajo duška svetemu ogorčenju proti preganjanju in zapostavljanju sv. vere naše in naših očetov. Pripravite se in prihitite na mobilizacijo navdušenih bojnikov za krščanska načela! Mariborski katoliški shod bodi krepak odmev vseh naših sijajnih zborovanj širom naše domovine! Za Boga in domovino! Bog živi!

BRATOM ORLOM IN SESTRAM ORLICAM!

Pomnite, da je dne 20. t. m. katoliški shod v Mariboru! Kot vitezi in disciplinirani branitelji krščanskih načel ste v prvi vrsti poklicani stopiti na čelo bojnikov v boju za svobodo zlato in križ častni! Dolžnost vseh odsekov in vsakega brata in sestre v mariborskem okrožju je, da se udeleži članstvo polnoštevilno v krogih

z znaki in zastavami sprevoda in zborovanja v Mariboru! Stroga disciplina, poštvalnost in plemeniti cilji zahtevajo, da se brezpozorno odzovete pozivu! To pa tembolj, ker bodo tudi sosedna orlovsko okrožja storila svojo dolžnost s častnim zastopstvom na katoliškem shodu. Za polovično vožnjo na železnici je preskrbljeno in izkaznice so razposlane. Brez izgovorov vsak na svoje mesto!

Dr. Josip Jeraž l. r., predsednik mariborskega okrožja.

Fran Radešček l. r., predsednik mariborskega odseka.

Sv. birma v naši škofiji se bo delila od 25. avgusta naprej v dekanijah: Laško, Skale, Dravsko polje in Ljutomer. Dnevi sv. birme in župnije, v katerih bo sv. birma, se naznanijo pravočasno.

Duhovniške vesti. Č. g. Jožef Krančič, bivši župnik v Repentaboru na Goriškem, sedaj kaplan v Gornjemgradu, je inštaliran za župnika v Ljubnem. Č. g. Jožef Dekort, župnik v Ljubnem, je stopil v pokoj in se nahaja pri Sv. Frančišku. Č. g. Alojzij Pirš, kaplan v Zalcu, je premeščen v Gornjigrad. Č. g. Alojzij Zdolšek, novomašnik, je imenovan za kaplana v Zalcu.

Sramota! Poslanec Samostojne Josip Drogenig je pri vladi v Beogradu posredoval ustmeno in pismeno, da se posestva nemškega Schulvereina v Sloveniji zopet povrnejo temu društvu. Zahteval je, da se kupne pogodbe razveljavijo. To se pravi: Slovenskim občinam, ki so sedaj lastnice šulvereinskih šolskih poslopj, se naj ta posestva odvzamejo. Razum Samostojne so si v tem vprašanju vse slovenske stranke edine, da je tako početje izdajstvo, grdo narodno izdajstvo. Drogenig se je hotel s tem črnim činom prikupiti par obmejnimi zagriženecem in jih pridobiti za SKS. Na njem ostane pečat izdajstva in sramotno nemškutarstvo zopet prihaja na dan!

Samostojni — stranka ovaduhov in denuncijantov. Zgodovina kaže, da so vsi narodi vseh časov najboljše zaničevali denuncijante. Ljudje so imeli ovaduhe za ničvredne izrodke človeštva, brez časti in poštenja, izogibali so se jih kakor gobovih. Tako je bilo vedno. Le sedaj delajo samostojneži izjemo. Iz njihovih vrst nastopajo ovaduhi hujše, nego so to delali leta 1914 nemškutarji, ki so z ovadbami tirali pošteno duhovščino in slovenske rodoljube v ječo. Zadelo jih je zaslužena kazen ob prevratu. Samostojni denuncirajo, kjer je le mogoče, zlasti duhovnike, ter jim skušajo s pomočjo današnjega policajdemokratskega režima škodovati. Lep slučaj take denunciacije se je pripetil v Zavodnjem pri Sošanju. Č. g. župnika Rožmana, ki je daleč naokoli znan kot vesten, vnet in vzoren duhovnik ter slavi v celem okraju kot izvrsten gospodar in kmetovalec, so naznanili samostojni sodniji, ozir. državnemu pravdniku, češ, da hujša proti državi iz prižnice in so mu naprtli § 308. Ovadbo je podpisal neki Zlebnik, p. d. Vrtič iz St. Vida; sestavljal je gotovo ni on, pa tudi prav gotovo ne njegov pajdaš in oštarijaš Ročnik, p. d. Hrovat, ker nista še študirala prava, da bi se tako dobro razumela na paragrafe. Vodja samostojnežev Ročnik iz Zavodnjem ima za svojega brata sodnika in predstojnika sodnije v Sošanju, ki se piše tudi Ročnik. Posledica ovadbe je bilo dolgotrajno preiskovanje po orožnikih, ki so iskali šele priče za obravnavo. Vršili sta se dve obravnavi, kateri je vodil vodji sodnije Ročniku podrejeni sodnik dr. Šmid. Poskušali so na vse načine spraviti uglednega župnika «v kajho», toda ni šlo; govoril je le resnico v cerkvi, zastopal jo je nevtrajno pred sodnikom, ki je moral izreči oprostilno sodbo. Denuncijanti so zopet bogatejši za velik nos, č. g. župnik pa stoji neomadeževan pred Bogom in pri ljudeh. Pravično bi le bilo, da bi take podle ovaduhe zaprli, ker delajo sodnjam nepotrebno delo, strankam pa stroške in jim krajejo čas. Ljudstvo bo že izprevidelo sčasom krivico in se izogibalo nečastnih ovaduhov. Č. g. župniku Rožmanu pa čestitamo k zmagi nad kancelarparagrafom in mu kličemo: Le pogumno naprej!

«Kmetovalec» kot agitator samostojnih poslancev! Kmetijska družba je prišla pod predsedstvom samostojnežev Pircu do prepada, kakor smo že to večkrat dokazali in kakor tudi čutili člani družbe sami, ki nimajo nobenih ugodnosti več pri družbi. Namesto, da bi predsedstvo skrbelo, da si pridobi novih članov, jih odbija s tem, da se postavilo na strankarsko stališče in izrablja družbo v politično-strankarske namene. Največja drznost bivšega ravnatelja Pircu, ki slovi med strokovnjaki kot starokopitnež in ne pripusti nobenega modernega duha v društveno delovanje, je pa, da pripusti objaviti v Kmetovalcu članke, ki hvalljajo samostojne in njih poslance. «Kmetovalec» od 31. julija namreč hvallja samostojne kmetijske poslance zaradi zloglasnega državnega posojila 100 milijonov dolarjev in podaja še celo neresnične podatke o veliki važnosti tega posojila. Pozivamo odbornike centralnega odbora, da izvajajo iz tega postopanja predsedstva posledice in poučijo predsednika, dasi dve tretjini članov kmetijske družbe odločno prepove tako strankarsko izzivanje, kar si svojčas niso upali najstrupenejši štajerski nemškutarji. Najboljše bo, da vsi člani zapustimo družbo, da nadalje vodi slavni mož Pirc s svojim Lahom kmetijski konzorcij najmodernejšega kova.

«Kmetovalec» bi imel po svoji naslovni strani biti gospodarski list in uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo. Inženier Rado Lah, ki to uradno glasilo ureja, je pa drugega mnenja. Prinaša članke, v katerih opravičuje družbeni predsednik g. Gustav Pirc svoje kmetijsko žvižganje, nadalje «kmetijske novice», v katerih se hvallja in časti kmetijski minister g. Ivan Pucelj in klub samostojnih poslancev, ki so pa enkrat samostojni kmetijski poslanci, drugikrat pa samostojni kmetijski poslanci. Inženier g. Rado Lah je ali namenoma ali brez namena v dnevnih vprašanjih tako slabo podučen, da s svojimi mimenom krije klobasarijo, ki trdi, da

je odločen nastop samostojnih poslancev v zadevi železnice napravil povsod silen vtis. Silnost tega vtisa pa vidimo samo pri inženierju g. Rado Lahu, drugod ga nismo opazili. Silnost tega vtisa na inženierja g. Rado Laha je namreč najbrž povzročila pri njem misel, da urejuje «Kmetijski list» in ne «Kmetovalec», ki nikakor ni uradno glasilo kmetijskega ministra g. Ivana Pucelja, ampak uradno glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo. To bi lahko vedel tudi inženier g. Rado Lah!

Inženier g. Rado Lah je tajnik Kmetijske družbe za Slovenijo in kot tak urejuje tudi «Kmetovalec», ki je uradno glasilo družbe. Čudne pojme mora imeti gospod inženier o uradnem glasilu Kmetijske družbe, ker spravlja v to uradno glasilo slavošpeve na ministra Pucelja in njegovo samostojno tovaršijo. «Kmet. listu» samostojnih nikdo ne verjame, naj pa «Kmetovalec» raznaša namišljene uspehe samostojnežev. Tako si misli najbrž gospod inženier Rado Lah. Naj ve ta gospod, da bo dal odgovor za svoje delo pri družbi na občnem zboru! Še bolj čudni pa se nam zdijo zemljepisni pojmi gospoda inženierja o — Sloveniji. Dotična «kmetijska novica» v «Kmetovalcu» št. 14 namreč pravi, da se bo po železniških progah: Ormož—Murska Sobota, St. Janž—Sevnica in Kočevje—Črnomelj—Vrbovsko—Ljutomerski okraj zvezal s Slovenijo! Kaj misli g. Rado Lah, da je Ljutomerski okraj — na Kitajskem in ne v Sloveniji!? In g. Rado Lah je inženier! Če že g. Rado Lah ne pozna Ljutomerskega okraja, je morebiti že kaj slišal ali bral v «Kmetovalcu» o Ljutomerskem — vinu. Če pa tudi tega ne pozna, naj naprosi svojega prijatelja Lovro Petrovarja, da mu ga prinese par steklenic na ljubljanski velesej in ga spijeta na dobro zdravje svetovnoznani Ljutomerski gorici in na slabo zdravje samostojne kmetijske stranke, katere tudi slavošpevi v «Kmetovalcu» ne bodo rešili smrti na vodeniki. Ima pač ravno ta stranka ministra za kmetijstvo in — vode!

Iz Mežiške doline. Z nenaravno, rekli bi z bolezensko zlobnostjo obirajo in mlatijo Naprejevi poročevalci, poslušajo se celo denunciacij ugledne, spoštovane in za narodno stvar zaslužne osebe v Mežiški dolini ravnaajo se po starem pravilu: Krepko obrekovati, nekaj le zmirom obvisi. Kar so se naučili za časa plebiscita, tako odbijajo s tem tudi tukaj prebivalstvo, ki pravi: Kaj takega pa poprej nismo slišali in videli. Njihovo nizkотно mišljenje, objavljeno v Naprejevih člankih, nam kaže moralne propalice, do katerih narod na Koroskem umevno ni mogel imeti zaupanja, posebno, ko so se posluževali nasilnih sredstev —. Njihovo delovanje začasa plebiscita vzbuja v nas tužne spomine. Iz osebnega sovraštva bruhajo laži in obrekovanja, pri tem pa znajo prav po mojstrsko zavijati resnico. —. Ti gospodje socialistični poročevalci naj le ne pozabijo, da so se izobraževali edinele s pomočjo slovenskih koroskih duhovnikov. Ako bi od tiste strani ne dobivali krepke pomoči, bi bili danes hlapci, ali pa bajtarji, ali pa tudi, — to je prav lahko mogoče — nemščurski agenti, kakor njihovi sorodniki na obeh straneh meje. Pa tudi delavstvo — o tem smo dobro poučeni — jih gleda po strani, ker so se socialistični stranki pridružili ne iz prepričanja, — saj imajo o socializmu toliko pojma, kakor medved o petju, sami trdijo, da so narodnjaki, medtem, ko so socialisti baje internacionalni — ampak iz namena, da v tej stranki, kakor drugi voditelji za se kaj dosežejo. Javna je tudi tajnost, da se vidi eden teh Naprejevih poročevalcev že na ministerskem stolcu. Delavci imenujejo te fino izobražene gospode dopisnike Napreja — o njih se lahko trdi: kakor je lump sam, tako misli tudi o drugih — oktoberske ali decemberske socialiste, to se pravi sodruge, ki so iz zasebnih spekulacij skočili v socialdemokratsko stranko. Torej vidimo, da jih delavec pravilno sodi in prišel bo čas, ko jih bo pravilno tudi obsodil, kakor n. pr. mariborski sodruge, ki nočejo več prenašati terorja ljubljanskih voditeljev. Delavstvo se ne da dolgo farbat po nezrelih, duševno omejenih in zmešanih zapeljivcih, katerim je politika «kšeft» — ljudstvo pa «Stimmvieh». Ta duševna revščina, tesno zvezana z perverzno zlobnostjo, katere odmeva iz Naprejevih člankov, nam pa je še-le razumljiva, če poznamo zlahtu. Sicer pa o Naprejevih poročevalcih nismo izgovorili še zadnje besede.

Tretji red sv. Kranjske. Večje število duhovnikov — voditeljev III. reda sv. Frančiška zbranih na sestankih 18. januarja in zopet 19. aprila t. l. v Mariboru, je izreklo željo in prošnjo, da bi se ustanovila posebna III. redna skupščina duhovnikov v baziliki Matere Milosti v Mariboru, na grobu našega pokojnega nadpastirja dr. Mihaela Napotnika, kakor jo že imajo po nekaterih drugih škofijah in kakor je takim ustanovitvam dal pobudo zlasti zadnji 700letni jubilej III. reda. — Č. gg. voditelji in drugi III. redni duhovniki, ki imajo zdaj doma že v vseh župnijah ustanovljene III. redne skupščine vernikov so začutili tudi potrebo ustanovitve posebne duhovniške skupščine v svrhu lastne izpopolnitve in v uspešnejšo prenovitev vernega ljudstva. Sestanki naj bi nudili možnost posvetovanja uspešnejšega in enotnejšega vodstva skupščin po župnijah, budili in dajali iniciativo k obsežnejšemu in intenzivnejšemu delovanju za reveže in bolnike in vse dobro, kakor naroka vs. vodilo III. reda. V pondeljek, dne 21. avgusta ob 10. uri bo sv. maša za žive in pokojne duhovnike tretjerednike v baziliki Matere Milosti, na grobu pokojnega nadpastirja dr. Mihaela Napotnika. Po sv. maši kanonična ustanovitev skupščine duhovnikov tretjerednikov v Mariboru. Na to v frančiškanskem samostanu zborovanje voditeljev in duhovnikov III. reda. Povabljeni vsi č. gg. duhovniki cele škofije, ki pridejo k duhovnim vajam.

Shod trafikantov Maribora in okolice se vrši dne 13. avgusta t. l. ob 2. uri pop. v restavraciji «Maribor» na Grajskem trgu. Na ta shod sta tudi povabljeni zastopnika finančnega ravnateljstva ter zastopnik glavne tobačne zaloge.

Požar v Razvanju. V noči, dne 27. jul. 1922 je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju Franca Rečnika. Kmalu je bilo poslopje v plamenu. Zgorelo je vse, krma, 6 vozov pšenice z vozovi vred, kakor tudi mlatilnica. V kratki dobi je začelo goriti tudi na gospodarskem poslopju Ivana Čebeta. Tudi temu je požar uničil vse. Škoda je pri obeh ogromna, ker sta bila zavarovana za neznatno svoto. Domača požarna bramba je nastopila takoj ter preprečila, da je obvarovala sosedna poslopja Pristovnika in Kmetiča. Prihitele so na pomoč sosedne požarne brambe iz Hoč, Bohovca